

Clooster vān Cartusiaenen

De Religeusen van het orden van St. Bruno, gezeyt de Cartusiaenen, hebben ten jaere 1318. binnen Vlaenderen gebauwt het eerste clooster van dit orden op de Krochie van Sinte Cruijs Grijten Brugghe, ende het selve genaemt de Valleje van gratic.

De eerste Religeusen, die aldaer sijn Commen woenen, waeren afgesonden van het Clooster van de Valleje van St. Algonde.

Op den 29. van november 1318. voorseijt heeft Joannes van Maeldegem, als eersten prior versoght, ende becommen Consent van Deken, ende Capittel van St. Donaes, als Patroonen van het voor noemde St. Cruijs, om aldaer te Bauwen een woonste; ende kercke voor de gheseyde religeusen; waer over het selve Capittel met hem heeft aengegaen accoort, ende Concordaet ropende het recht Patronaet; ende Larochiael in daten voorseijt met de naerschreve Conditien en reseruen.

Eers dat den voorgemelden Prior, ende religeusen jaerelickse telken october in erkentnisse van het recht patronaet aen het voorsejde Capittel, ofte kercke van St. Donaes sullen offeren vijf ponden wasch omte branden in eene torse keerse voor het beeldt van den St. Donaes op des selfs feestdaghe binnen de gesejde kercke.

Dat den Prior ende Religeusen van alle de Oblaeten, die aen hūn, ofte aen hūne altaeren, soe in funeraele diensten, als andersints sullen worden geoffert, tot een vierde Part sullen betaelen,

aen het voornoemde Capitel, ende Pastors van Sinte
Cruijs, ter reserve vande Sijckdiensten vande religieu-
sen, novitien ofte vande gonne, aldaer draghen het
hagijt vande selfve religie.

Voorts dat de knechten, ende dienst boden van
den voorgemelden Clooster sullen onderworpen sijn
aende Pastors vande voormelde Prochie, ende ge-
houden aende Parochiaele rechten.

Ende voorders, Behoudens alle recht van het ge-
sijde Capitel, ende Prochie kercke: Breeder uijtwij-
sens den voorschreven accorde origineelick Beris-
tende ^{# van het gesijde Capitel, en bij copie inde archief} inde archive [#] Beder Parochie kercke
van Ste Anne, onder de letter F. 72.

Ten jaere 1445. is in het voormelde Clooster ont-
fanghen als religieus Jo^h. Petrus Adornes, ende
aldaer alsoo tot sijn overlijden verbleven.

Den selven Petrus adornes was daer te voeren
bij vernieuwinghe van het magistratet van Brüg-
ghe in daten xij Januarij 1441. gheweest Burgh-
meester van het Commüne van het selfve
Collegie. ende was oock twee mael gheweest
naer Jerusalem in het H: Landt, ende hadde
achier tot Brügge gebauwt de Cappelle, ende
godts hujs van Jerusalem. hier naer fol: 109
breeder vermeldt.

Martinus Adornes sijnen sone is oock naer
het exempel van sijnen vaeder aldaer geworden reli-
geus, ende alsoo overleden ten jaere 1507.

Ten jaere 1578. is inde revolte het selfve clooster
te gronde afgebrocken, ende de religieusen van daer
gevlucht binnen Brügge, alwaer sij eerst heb-
ben refugie, ende woonste genomen inde Carmes
straete in een hujs, ende erfue, alwaer sigen:

In 1578 werd het klooster "Dal van gratie, te Sint-Kruis
verwoest door de Gueux. De Kerk van Sint-Kruis
werd in 1578 vernietigd door de Gueux.

3
woordigh staet het clooster van de Lementen
ende sijn aldaer verbleven tot het jaer 1608.
aerwanner, dat Erins albertus een hūn tot
woonste heeft ghegeven de Platte van het
hospitael van St. Obrecht gestaen in de Langhe
straete by de Cruyspoorte met alle de goederen
van het selve hospitael.

Het voornoemde hospitael, ende Capelle van Sint
Obrecht was aldaer eerst gebauwt ten jaere 1272.
met consent van het meergemelde Capiteel van
Sint Donacs, ingevolghe het concordat, daer
over gemaect mit den meester, ende Susters van
de selve infirmerie inde maent van Septem-
ber van dien jaere op den woendagh naer onse
Vrauwe geboort dagh: wan of copie inde archive
deser Grochie kercke onder de Letter F. 73; ende
het originel van dies in het Capiteel van St.
Donacs.

Deze Capelle van St. Obrecht, voor daet dat
de voornoemde Religeusen carthusers aldaer qua-
men wonen, diende tot het doen vande Parochi-
alen godtsdienst voor de Parochiaenen van St. Cruys,
ende St. Anne, ten jaere 1584, volgens den accorde-
tussen de selve Parochiaenen, ende den meester ende
Susters van het geseyde hospitael daer over gemaect
in daeten x julij vanden selven jaere, by resolutie bouck
van de kercke van St. Anne fol. 18 verso. ter cir-
saccke vande ruyne vande selve twee parochie
kercken, gelijk hier vooren fol. 12. Breder staet
vermeelt.

De voorgemelde religeusen vande Cartuysers
hebben aldaer t'syden den voornoemden jaere 1608.
blyven wonen inde huysinghe van het voors.

hospitaal, ende gedaen hiinnen godtdienst in de voorn
 Capelle tot dat sij ten jaere 1635 hebben begunnen
 bouwen het tegenwoordigh clooster, waer van als
 dan servatius Quinckerus Biscop van Brugghe
 heeft geleijt den eersten steen.

Ten Jaere 1735 wiert door Pastor en kerckmeesters deser prochie
 onderwonnen dat niet tegenstaende by het concordat hier v.
 Vermelt gemacht ten Jaere 1318 was gestipuleert dat alle eneghten
 ende dienstboden wonende binnen dit clooster souden sijn en
 blyffen parochiaenen subjeet aende parochie rechten en lasten,
 nochtans nu Lange jueren door neglegentie ofte onlettentheit by
 aenijde de selve eneghten, ende dienstboden binnen het geseyde cloo-
 ster, Jaerlickx hadden gehouden hunnen Raetschen, in sieker
 door de religeusen beseght, ende ten overtyden door hien aldaer waer-
 ren begraaven geworden op pretext van privilegie van hemlieden
 orden:

Over welck abusijf gebruyck den Voors: Pastor en kerckmeesters
 hien hebben geaddressert aenden prior van het selve clooster,
 ende gepretendeert hun parochiael recht tot Lasten vande
 Voors: eneghten ende dienstboden ingewolge den voorn
 Concordate, ende gelijcker wijs ter selver tyde (te weten de
 eerste wecke inden Vasten vanden jaere 1736) de Visitatores
 van dit orden waven binnen Brugghe, hebben de selve naer
 examinatie van het voornelic concordat, geduleereert dat in
 siet toecommende de eneghten ende dienstboden aldaer wonende
 souden voldoen aen alle parochiael devoirs gelijck aen de paro-
 chiaenen, ende subjeet blyffen aen alle parochia rechten;
 Vide Voordus den 3. Resolutie Boek deser kercke fol. 94. op
 de date van 25. maerte 1736.

Gelijck dispijgt was oock ten selven jaere voorgevallen
 tusschen proost en Capitel van onse vrouwe in Brugghe
 tegens het clooster vande chartreusinnen in Brugghe.

5
ter oitsaecke Vande Berechtijnghe, en Begravinge Van
eenen eneght aldare gewoont hebbende, ter welken
causen het voors^d. capitel Begens de selve religieusen
in rechte waren geresolvent te agieren; neman heb-
ben die van het geseyde clooster van excommunicatie vol-
daen aen het recht parochiael, en daer over verleent acte
van non prejuditie, als voorder te bewijnden doot by resolutie
van het geseyde Capitel, ende oock op de resolutie Brouck
Vande congregatie Vande Pastoren deser Stadt Brugghe
ten selven tyde daer over genomen

Ten Jare 1739. op den 25^{en} miye was binnen het voorn clooster
van chartreusen overleden seckeren Judoelis hantsaeme Jonghman
aldaer tot syn doot gewoont hebbende, ende gedient als eneght
den tydt van ontrent negen Jare in dienst hure, den welken
als parochiael op den 26^{en} miye is begraven op het kerckhof van
Ste Anne met geleghen messe, en betalinge van Pastoure, ende
voorder Parochiale regheten; vide het regre Vande overledene paro-
chiaelen op de voors^d. date Vanden 26. miye. ↪